

Hukam Singh vs. Jodh Singh and others (M. M. Punchhi, J.)

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਆਰ ਐਨ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਐਮ ਐਮ ਪੁੰਡੀ ਜੇ.

ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1983 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 2049

1 ਫਰਵਰੀ 1984

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1908)— ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3— ਸਿਵਲ ਟ੍ਰਾਇਲ—ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ

—ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ—ਵਿਆਖਿਆ—ਇਕ ਧਿਰ

17, ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਪੈਟੀ ਦੇ ਸਬੁਤ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ "ਮੁਕੱਦਮੇ-ਸ਼ਬਦ" ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਿਤੀ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ - ਭਾਵ, ਦਾ—ਮੁਕੱਦਮਾ—ਕੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ—ਅਦਾਲਤ—ਕੀ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੀ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੱਜ ਇੱਕ ਸਤੰਤਰ ਸਾਲਸ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਜੋ "ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਟ ਕਰਦੀ ਹੈ"। ਸੱਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਅੰਪਾਇਰਿੰਗ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਖੇਡ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਜੱਜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਬਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਨਿਆਇਕ ਵਿਵੇਕ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਉਸ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਗਿਆਨ, ਹਿੰਮਤ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਮਕਦਾਰ ਫੈਕਲਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹੋਵੇ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਮੂਹ ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਵੇਕ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। Ib ਅਕਸਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਵੇ।

(ਪਰਾ ੬)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ - ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ 17 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਤਵੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਪੜਾਅ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਬੁਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦ ਪਾਰਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੇ ਸਬੁਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। 'ਤੁਰੰਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਥੇ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਕਸਰ 'ਤੁਰੰਤ' ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਥੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ iyord 'ਫੌਰੀ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਵਾਜ਼ਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ" ਅਤੇ ਵਾਜ਼ਬ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇਕੱਲੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਵਾਜ਼ਬ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ "ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ" ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ

"ਫੌਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੋ।" ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ 'ਫੌਰੀ' ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ 'ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ' ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਧਿਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੌਰੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੱਖੇਪ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਨਿਪਟਾਉਣ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਕੇ। ਸਮਗਰੀ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਫਿਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਾਠ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਸਬੁਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਤੀ, ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੁਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਬੁਤ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੁਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ

Hukam Singh vs. Jodh Singh and others (M. M. Punchhi, J.)

ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ, ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਥੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਉਸੇ ਦਿਨ, ਪਰ ਕੀ ਆਪਣੇ ਠੋਸ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਰੁਖ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 7, 8 ਅਤੇ 9)

1. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾਰਖਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਨਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1967, PLR 149.
2. ਬਸੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਗੁਰਦਿਆਲੋ, 1975, PLR 772.
3. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ, 1978, PLR 454।

ਓਵਰਰੂਲਡ।

ਧਾਰਾ 115, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ., ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਝੱਜ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਬੱਸੀ (ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ), ਮਿਤੀ 11 ਅਗਸਤ, 1983 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸਮਾਪਤੀ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਸਬੂਤ 22 ਅਗਸਤ, 1983 ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫਿਕਸ ਕਰਨਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੀ.ਪੀ.ਸ਼ਾਰਦਾ।

ਟੀ.ਐਸ.ਦੁਆਬੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜੇ.ਸੀ. ਅਰੋੜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ, ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ.

ਨਿਰਣਾ

ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਪੁੰਡੀ, ਜੇ.

(1) ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ XVII, ਨਿਯਮ 3, ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉੱਥੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਵਾਲ ਹੈ? ਜਿਸ ਦਾ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(2) ਇਹ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ.

ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਝਗੜਾ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬ ਕੌਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬ-ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਬੱਸੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ-ਜਵਾਬਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੀ। 11 ਅਗਸਤ, 1983 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰਡਰ XVII, ਨਿਯਮ 3, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਖੰਡਨ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ 22 ਅਗਸਤ, 1983 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਇਸ

ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਲਈ ਛੇ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਪਏ। ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਹੁਣ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।

(3) ਮਾਮਲਾ ਬੀ.ਐਸ. ਯਾਦਵ, ਜੇ. ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ (1) ਅਤੇ ਈਸ਼ਵਰ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ' ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਪਾਇਆ ਸੀ, ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿਲਭਾਰੀ (2), ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਜਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜੇ., ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ / ਡਾਖਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਨਸ਼ੀ ਅਤੇ

ਹੋਰ (3), ਜਿੱਥੇ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ: -

“ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੰਡਕਾਰੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਇਹ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕੇਸ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ, ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਮੁਲਤਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ।

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਡੀ.ਐਸ.ਤੋਵਤੀਆ, ਜੇ., ਬਸੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਗੁਰਦਿਆਲੋ (4) ਨੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜੱਜ, ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਨੇ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੌਰੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੌਰੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਲਈ ਡਿਫਾਲਟਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਲਭਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਐਮਆਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਡਾਖਰੀ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਕੇ: -

“ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ . ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮੁਲਤਵੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ । ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ

(3) 1967, P.L.R.

149.

(4) 1975, P.L.R.

772.

ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਤੱਥ ਕੁਝ ਵੱਖਰੇ ਹਨ .....

(5) ਅਸੀਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਦੀਵਾਨੀ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਡੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(6) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਪਨ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੱਜ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਾਲਸ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਜੋ "ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਦੀ ਹੈ" ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਅੰਪਾਇਰਿੰਗ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਖੇਡ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਜੱਜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿਊਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 'ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਉਸ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਗਿਆਨ, ਹਿੰਮਤ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਿਆਨਵਾਨ ਫੈਕਲਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਮੂਹ ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਵੇਕ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਵੇ। ਇਸ ਬੈਕ-ਡ੍ਰੌਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ XII, ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਨਿਯਮ ਹਨ। ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਧਿਰ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ 9 ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1976 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਧਿਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਸਬੂਤ, ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ

ਬੈਕ-ਡ੍ਰੌਪ, ਨਿਯਮ 3 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

“ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੇ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ-

(a) ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੁਰੰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ; ਜਾਂ

Hukam Singh vs. Jodh Singh and others (M. M. Punchhi, J.)

(b) ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੱਗੇ ਵਧੋ।*

(7) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਪੜਾਅ ਮੁਲਤਵੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਧਿਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ, ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ 'ਫੌਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਥੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਾਖਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਤੁਰੰਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਤੁਰੰਤ' ਅਕਸਰ 'ਤੁਰੰਤ' ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਥੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਸਮਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰਿਰਾਮ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ (5) ਵਿਚ ਜੇ.ਐਨ.ਭੱਟ, ਜੇ. ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਰਥਪੂਰਨ ਹਨ:-

"ਆਰਡਰ 17, ਆਰ. 3, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ 17, ਆਰ. 3, ਉਸ ਦਿਨ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਖਾਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਨੁਕਸਾਨ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ

(5) ਏਆਈਆਰ 1964, ਜੇ. ਐਡ ਕੇ. 79.

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।"

ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਸੰਸਨਾਥ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਭਗਵਾਲ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ (6), ਵੀ ਇਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ।

ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਦੇ 12 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਆਨ ਦ ਇੰਟਰਪ੍ਰੀਟੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਟੈਚੂਟਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਲਈ 'ਤੁਰੰਤ' ਜਾਂ 'ਤੁਰੰਤ' 'ਤੁਰੰਤ' ਹਰਮਨ, ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਬਜ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 'ਫੌਰੀ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ। ..... ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।"

(8) ਕੇ.ਐਨ. ਜੋਗਲੇਕਰ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਓਐਸ ਪੁਲਿਸ (7) ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਉਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਖਿਆ-

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਜਬ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ

ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ 'ਫੌਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਵਾਜ਼ਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ", ਅਤੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਾਜ਼ਬ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਭੱਟ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇਕੱਲੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਵਾਜ਼ਬ ਸਮਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ "ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ" ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ "ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੋ" ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ 'ਫੌਰੀ' ਨਹੀਂ, 'ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ' ਹੈ। ਇਹ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

(6) ਏਆਈਆਰ 1966, ਸਾਰੇ 615.

(7) ਏਆਈਆਰ 1957, ਐਸਸੀ 28.

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਵੱਲ, ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬਿਪ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਕੇ, ਫਿਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਾਠ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬੋਝਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰੋ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ. ਦਾਖਰੀ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਉਥੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦਿਨ, ਇਕੱਲੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਦੁਹਰਾਉਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਪਾਇਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਲੜਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਲੜਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਲੜਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਅਨੁਮਾਪਾਇਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਫਿਰ ਖੇਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵੱਲ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਅਜੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(9) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਪਰ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ' ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ *ਈਸ਼ਵਰ ਦੱਤ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ* ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ। *ਡਾਖਰੀ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)*, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਡਾਖਰੀ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਜੋ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਥੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹੀ ਡੀ.ਏ.ਵੀ., ਪਰ ਕੀ ਆਪਣੇ ਠੋਸ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਵਾਜ਼ਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(10) ਹੁਣ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ

Hukam Singh vs. Jodh Singh and others (M. M. Punchhi, J.)

ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਸਬੂਤ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਗਵਾਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਫੀਸ ਅਤੇ ਡਾਈਟ ਮਨੀ ਉਸ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵੱਸਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐੱਮ. ਐੱਮ. ਪੁੰਡੀ, ਜੇ.)।

ਸੇਵਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਇਮਪਿਊਨਡ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮਬੱਧ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ।

(11) ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰਚੇ ਦੇ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ 22 ਫਰਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਥਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ